Fyren Megrundet i Vänern

Bosse Hjelmqvist

Megrundets fyr

Sommaren 2009 fick vi tillfälle att nästan gå iland på det ensliga lilla skär, som omger fyren Megrundet i Vänern och det var en sällsam upplevelse.

Fyren tändes första gången den 1 augusti 1919, men redan 1883 lade man ut ett fyrskepp på platsen, det enda som funnits på Vänern. I boken Vänerns fyrar av Erik Holmström kan man läsa att det var två händelser år 1880, som föranledde beställningen av fyrskeppet från Motala Verkstad.

Den första tragedin inträffade en stormnatt i september 1880 när ångfartyget Idog gick rätt på grundet. Sju män, åtta kvinnor och två barn fick uppleva en fruktansvärd natt med brottsjöar, som ideligen vräkte över det havererade fartyget innan man slutligen räddades av besättningen på segelslupen Westgöten, som gått ut från Vänersborg för att undsätta de nödställda. Räddarna fick sedermera medalj för sina insatser. Avståndet från Vänersborg till Megrundet är c:a 20 sjömil och till närmaste land är det c:a 8 sjömil, alltså ett minst sagt ensligt läge.

Åtta dagar senare inträffade den andra katastrofen när ångfartyget Trollhättan på väg från Byälven till Göteborg i hårt väder gick under vid Megrundet. Samtliga ombord, sex män och tre kvinnor, följde fartyget i djupet.

När vi besökte grundet och fyren var förhållandena helt annorlunda, vindstilla, varmt och soligt. Vi lyckades inte lägga till på det mytomspunna skäret, det var för grunt, men vi fick en ganska fin bild på den vackra fyren. Det kan nämnas att den är 13 m hög med omsorgsfullt utformade detaljer, t.ex. inskriftstavla över dörren, gjutjärnsspröjsade fönster och lanterninbågar i sicksackmönster.

Fyren var i ett bedrövligt skick fram till år 2004, men på sommaren det året renoverades fyren grundligt under nära tre månader till en kostnad av över en miljon kronor. Det var som ett förvandlingsnummer på en trolleriföreställning, från ful ankunge till vitglänsande svan, något som vi fyrvänner kan vara både glada och tacksamma över.

Efterlysning

F.d. fyrskeppet Megrundet lär så sent som på 1990-talet i ombyggt skick ha haft sin hemmahamn någonstans i Stockholms skärgård. Kanske kan någon läsare lämna fler upplysningar?

Bosse Hjelmqvist

bossekerstin@swipnet.se